

Vadå vikingar?

Om utställningen

Vikingatiden är kanske den period i vår nordiska historia som är mest välkänd, inte minst internationellt.

Det är också en period som bidrar till att skapa en stark gemensam nationell och nordisk identitet – vi är alla vikingar. Över tid kan vi se att just vikingatiden och bilden av dess människor tjänat skilda ideologiska och politiska syften. Mot slutet av 1800-talet är det berättelsen om en nation, ett folk med ett ärorikt förflutet som dominerar, i polemik mot den klassanalys som företräddes av en växande arbetarrörelse. Under 30-talet och andra världskriget blir vikingen ett verktyg i en ny nationell mobilisering, nu med rasistiska förtecken.

I dag är den traditionella bilden av vikingatiden starkt föråldrad och dessutom exkluderande. De nordiska samhällena var varken före eller efter vikingatiden isolerade från resten av världen. Kreta och östra Medelhavet spelade en viktig roll för utvecklingen av en högtstående bronsålderskultur i Skandinavien och med Romarriket fanns starka ekonomiska och kulturella band. Vikingastaden Birka beräknas ha haft 1 000 invånare som mest vid en tid då Bagdad och Konstantinopel var miljonstäder.

Den kulturella och ekonomiska dynamiken fanns i söder och öster. Att möta den var en av anledningarna till att vikingatidens färder organiserades.

Våren 2007 lät Riksantikvarieämbetet, i Birkamuseet, producera en ny utställning Vadå vikingar? som lyfter fram en del av de människor och företeelser som inte passat in i den stolta, nationella berättelsen.

En utgångspunkt för utställningen är en demokratisk historiesyn i den bemärkelsen att ett samhälle består av många olika grupper, med olika och viktiga roller i historiska processer och samhällsutveckling. De svagheter i de traditionella berättelserna om vikingatid som utställningen lyfter fram är också grunden för ett nytt arbetsmaterial som producerats för skolan.

Texterna till Birkamuseets utställning Vadå vikingar? kan användas te x som fakta- eller bakgrundsmaterial i planering och arbete vikingatiden. Ladda ner dem, tillsammans med en bild- och föremålsförteckning för utställningen, som pdf-filer från samma webbsida som den här arbetsmaterialet.

förskoleklass

årskurs 1–5

årskurs 6–9

gymnasiet

fakta